

ІНФАРМАЦЫЙНА-КУЛЬТУРНАЯ ГАЗЕТА БЕШАНКОВІЦКАГА РАЁНА

НАША ЖЫЦЦЁ

ПАНТОННЫ МОСТ ЗНОЎ ФУНКЦЫЯНУЕ

Вайскоўцы слова стрымалі. У пятніцу, 3-га чэрвеня, пантонны мост зноў злучыў берагі Дзвіны ў Бешанковічах.

Прычынай часовай адсутнасці пераправы ў Бешанковічах можна лічыць дажджы, якія прайшлі на тэрыторыі Віцебскай вобласці і сумежных раёнаў Расійскай Федэрацыі. Вайскоўцы праязвалі рэзкае падвышэнне ўзроўня вады, і мост знесла.

Паводле дадзеных "Віцебскабл-

гідрамета" 23-га мая ў межах Віцебска быў адзначаны сутачны рост узроўню вады ў 227 сантыметраў. У Суражы, які знаходзіцца вышэй па плыні, чым Віцебская гідраэлектрастанцыя, 22-га мая вада паднялася на 159 сантыметраў, а на наступны дзень - на 110 сантыметраў.

За суткі паводкавая хваля дакацілася

НАВІНЫ ФУТБОЛА

ПЕРШАЯ ПЕРАМОГА

У нядзелю 19-га чэрвеня бешанковіцкая каманда па футболе стварыла для сваіх заўзятараў сапраўднае свята. Атрымана першая перамога на чэмпіянаце вобласці, і якая!

З лікам 6:1 пераможаны дубровенскі "Дняпро", тая каманда, якая летась у першым туры чэмпіяната забіла нам на нашым полі аж 11 галоў, а ў 2014-м годзе была чэмпіёнам вобласці. Зараз мы сплацілі частку доўга.

Гульня атрымалася цікавая і напружаная. Не трэба думаць, што дубровенцы такія слабыя, што яны проста дараць пункты іншым камандам. Проста бешанковіцкая каманда сёння згуляла класна.

Як піша бешанковіцкае спартовае таварыства, "сёння бешанкоўцы былі паўнаважымі гаспадарамі свайго поля. Выдатна валодалі мячом, добра абараняліся і канцэнтраваліся на атацы.

Першы тайм праходзіў у спакойнай манеры, каманды прыглядаліся адзін да аднаго, ды і надвор'е не давала гуляць на высокіх хуткасцях. Потым мы забілі, гульня пайшла крыху веселей, гасці пачалі актыўна прэсінгаваць, бо

да Полацка. 24-га мая там быў адзначаны рост узроўню вады ў 134 сантыметры, а 25-га мая яшчэ на 87 сантыметраў.

У Віцебску максімальнае значэнне ўзроўню вады ў Дзвіне было адзначана 25-га мая і склала 425 сантыметраў над нулём паста. Пасля гэтага фармаванне піка дажджавой паводкі на рацэ завяршылася і пачалося ўстойлівае падзенне ўзроўню вады на 2-28 сантыметраў за суткі.

А.Тутэйшы

ім хацелася хутчэй адыграцца. Потым яшчэ адзін наш гол, ну і на пры канцы другога тайма гасці забіваюць годны мяч. 2-1 – мы сыходзім на перапынак.

У другім тайме мы забіваем 4 галы і маем мінімум 3 небяспечных моманты, гасці таксама маюць некалькі рэальных галявых момантаў. Сёння ў нашай камандзе кожны гулец быў на сваім месцы, абарона – крэмень, выдатна правёў матч брамнік, ну а нападаючыя і іх асістэнты ў прадстаўленні не патрабуюцца, лік гаворыць сам за сябе."

Што ж, віншuem! Дзякуем за перамогу і чакаем новых.

Г.Станкевіч

Партал твайго горада: <http://beshankovichy.by>

НАША ЖЫЦЦЁ

ЯК КРАДУЦЬ І РЭАЛІЗУЮЦЬ БАЯВЫЯ ЎЗНАГАРОДЫ

У Бешанковічах неўстаноўленая асоба пранікла ў дом, у якім тры гады ніхто пастаянна не пражываў, але там захоўваліся дарагія рэчы. Злодзеі выкраў ўсё самае каштоўнае, а заадно прыхапіў ўзнагароды былога гаспадара.

На жаль, злачынстваў, звязаных з крадзяжом узнагарод, менш не становіцца. Крадуць у ветэранаў, у тых, для каго ордэны і медалі дзеда - усяго толькі рэмарказмінулага. Захоўваюцца яны без асаблівай беражлівасці, у месцах, лёгка даступных для злодзеяў. Знаходзяцца і такія «сваячкі», для каго ўзнагароды служаць разменнай манетай: прадаў, выпіў і забыўся ...

Вось толькі некалькі прыкладаў, калі ордэны і медалі па розных прычынах становіліся здабычай злачынцаў.

Віцебскім гарадскім аддзелам Следчага камітэта расследуецца крымінальная справа, распачатая ў дачыненні да 33-гадовага жыхара абласнога цэнтра, які падазраецца ў крадзяжы узнагарод. У сакавіку бягучага года ў праваахоўныя органы паступіла заява ад гаспадара кватэры па вул. Чкалава, які паведаміў пра знікненне ордэна Айчыннай вайны II ступені, медалёў "За абарону Масквы", «За абарону Сталінграда», «За ўзяцце Кенігсберга". Узнагароды належаў бацьку і дзеду заўніка, ветэранам Вялікай Айчыннай вайны. Ён таксама растлумачыў, што ордэн і медалі з'яўляюцца сямейнай рэліквіяй і памяццю аб старэйшых сваяках. Але разам з тым адабраць іх для падазраванага не склала цяжкасцяў. Больш за тое, у момант затрымання апошні, спрабуючы сысці ад казнасці,

выкінуў з балкона ўласнай кватэры выкрадзеныя ўзнагароды.

У Полацкім раёне раней судзімы грамадзянін 1983 года нараджэння выстаўіў акно з летняй хаткі ў дачным пасёлку і скраў ордэны і медалі, якіх бы хапіла, каб упрыгожыць фонды любога раённага краязнаўчага музея. Сярод больш за трыццаць выкрадзеных узнагарод - ордэн Чырвонага Сцяга, два ордэны Айчыннай вайны, медаль «За адвагу» і медаль Жукава з срэбра.

Каб прадставіць маральнае «багацце» душы злодзея, я хачу прывесці вытрымкі з паказанняў абвінавачанага, пры гэтым захаваўшы стыль выкладу. «Першапачаткова, калі я ішоў на крадзеж, то пра гэтыя ўзнагароды не думаў, хацеў скрасці «што-небудзь». Так, убачыўшы медалі на падушцы (усе ўзнагароды захоўваліся прышпіленымі на чырвонай атласнай падушцы. – заўвага аўтара), я вырашыў, што прадам іх каму-небудзь ... Дзесяці ў кусты я выкінуў саму падушку, на ёй заставалася частка узнагарод, так як з падушкі я зняў прыкладна 10 медалёў, дакладную іх колькасць назваць не магу. Хачу адзначыць, што з падушкі я зняў менавіта медалі, ордэны і значкі я не забіраў ... На раніцу наступнага дня я прадаў усе гэтыя медалі за 170 000 беларускіх рублёў незнаёмаму мне мужчыну, які гандлюе паблізу Полацкага калгаснага рынку рознымі

старымі дробнымі дэталямі, былымі ва ўжыванні рэчамі. Я не распавядаў мужчыну, адкуль у мяне дадзеныя медалі, ён проста пагадзіўся купіць і купіў ... Я сапраўды шкадую аб тым, што здзейсніў крадзеж гэтых узнагарод. Быў п'яны, тады не думаў пра наступствы".

Трэба ўдакладніць, што выкрадзеныя ўзнагароды належалі бацьку і маці, а таксама свякрусе гаспадыні хаткі. У ноч здзяйснення крадзяжу ёй патэлефанавала суседка па дачным пасёлку, якая рашыла там заначаваць, і паведаміла аб падазронах гуках на ўчастку пацярпелай. Але тая асаблівага значэння гэтам званку не надала. «Агледзеўшы летнюю кухню, я не выявіла, каб нешта прапала. Магнітафон быў на месцы, як і медны падсвечнік, самавар. І толькі калі да мяне на дачу праз некалькі дзён прыехаў сын, ён выявіў, што з серванта знікла падушка разам з замацаванымі на ёй ўзнагародамі », - зрабіла заяву праваахоўнікам жанчына.

Такое абыякавае, безадказнае стаўленне да ўзнагарод родных і блізкіх людзей мне незразумела. Не можаш ці не хочаш забяспечыць іх захаванасць - здай у музей, нашчадкі скажуць дзякуй. Але ж ёсць і іншыя прыклады. Адзін мой знаёмы аператыўнік ўспомніў, як некалькі гадоў таму на вуліцы Лазо ў абласным цэнтры ён удзельнічаў у затрыманні нелюдзі, які забіў бабульку, якая не пажадала аддаць яму ордэны і медалі свайго памерлага мужа, ветэрана Вялікай Айчыннай вайны.

"Віцебскія весткі"

***

*Мусіць, патрэбна гэта камусь,
каб чалавек
жыў на зямлі думай якой,
марай нязбытнай.*

*Бэзавы май,
бэзавы сон,
бэзавы свет –
толькі цябе ў ім не стае
кропляй блакіту.*

*І што вясну хтось паўтарае мне
гэты ўрок,
каб асабліва я не спяліў
мар-спадзяванняў:
бэзавы гром,
бэзавы дождж,
бэзавы змрок –
і цэлы год грому вясны новай
чаканне.*

*У твае вочы я пазіраю з журбой,
лягу да ног тваіх бэзавым снегам
у маі.*

*Бэзавы дол,
бэзавы снег,
бэзавы боль –
значыць жыву, калі яшчэ
боль успрымаю.*

Г.Станкевіч

НАША ГІСТОРЫЯ

УСЯГО АДЗІН БОЙ

Вайна пачалася 22-га чэрвеня 1941 года. Пачатак вайны для Чырвонай Арміі быў надзвычай цяжкім.

Камандзір 186-й стралковай дывізіі генерал-лейтэнант І. Бірукоў успамінае, як ў пачатку ліпеня дывізія арганізавала абарону на правым беразе Заходняй Дзвіны ў раёне Ула-Бешанковічы. Ад Бешанковічаў да Гняздзілавічаў абарону трымала Лепельскае мінамётнае вучылішча, далей – 153-я стралковая дывізія.

Успамінае І. Бірукоў: "5 ліпеня было ўжо за поўдзень, калі я, палкоўнік Уласаў і мой намеснік па палітчасці палкавы камандзір П.В. Мірошнікаў, знаходзячыся на назіральным пункце камандзіра 298-га стралковага палка, убачылі калону войск праціўніка, якая рухалася ад Лепеля на Улу з разгорнутымі сцягамі і аркестрам. Напэўна, гітлераўцы лічылі, што тут савецкіх войск няма...

Калі варажыя калона наблізілася да рубяжа, які знаходзіўся на аддаленасці 5-6 кіламетраў на захад ад Улы, палкоўнік Уласаў аддаў каманду адкрыць агонь. У якое імгненне маса снарадаў трох дывізіяў абрушылася на ворага, і калона кінулася ў рассыпную. Забітыя гітлераўцы, іхнія сцягі і бліскучыя трубы аркестра адкідваліся сілай выбухаў у розныя бакі. Толькі ўвечары праціўнік авалодаў заходняй часткай Улы, размешчанай на супрацьлеглым, левым беразе Заходняй Дзвіны, мост праз якую мы ўзарвалі".

**Сяргей Ермалаеў
"Герой працы"
Шумілінскі раён**

НАШЫ ЗЕМЛЯКІ

ІНСПЕКТАР ДАІ
ЮРЫЙ РАМАНАЎ

Апынуцца за сотні кіламетраў ад дома сам-насам з няспраўнай тэхнікай і насоўваецца цемрай - сітуацыя вельмі непрыемная. Аднак, менавіта ў такое цяжкае становішча трапіла сям'я з Рэчыцы недалёка ад горада Бешанковічы.

Цяжкасці дадаваў яшчэ і той факт, што ў свой ваяж яны адправіліся ня на аўто, а на цяжкім матацыкле. Зрэшты, лёс змяніў свой гнеў на міласць, бо насустрач рухаўся міліцэйскі аўтамабіль. За рулём экіпажа знаходзіўся інспектар ДПС Бешанковіцкага РАУС старэйшы лейтэнант Юрый Раманаў.

Праязджаючы міма, ён спыніў машыну і пачаў дапамагаць людзям, якія трапілі ў непрыемнае становішча. Як аказалася, паломка

заклучалася ў акумулятары, які зламаўся. Прычым, зыходзячы з асаблівасцяў канструкцыі матацыкла, стала ясна - далейшы рух ажыццявіць немагчыма.

Інспектар ДАІ тут жа пачаў абзвоньваць вядомыя яму крамы аўтазапчастак, каб знайсці патрэбны акумулятар. Высветлілася, што патрэбная запчастка ёсць толькі ў Віцебску, але час ужо быў позні і ўсё аўтамагізіны былі зачыненыя.

Аднак, інспектар ДАІ ўспомніў пра свайго знаёмага, які гандлюе

патрэбнымі акумулятарамі. Патэлефанаваўшы яму, Юрый Раманаў папрасіў увайсці ў становішча людзей, якія апынуліся ў бядзе, і прадаць ім патрэбную дэталю. Пасля старэйшы лейтэнант міліцыі спыніў спадарожную машыну і папрасіў вадзіцеля давезці людзей да Віцебска. Пры гэтым сам, працягваючы несці службу, час ад часу прыглядаў за дарагім матацыклам, які застаўся без гаспадароў.

Вярнуўшыся з Віцебска, муж і жонка адрамантавалі матацыкл і працягнулі свой шлях, а на адрас інспектара Юрыя Раманава ў Бешанковіцкі РАУС напісалі самыя шчырыя словы падзякі.

3 сайта УУС

НАВІНЫ СПОРТУ

ПЯТЫЯ Ў РЭСПУБЛІЦЫ

31-га мая і 1-га чэрвеня каманда Бешанковіцкага раёна ўдзельнічала ў Рэспубліканскім турніры па футболе на прызы "Кака-кола" сярод дзяцей 2002-2003 гадоў нараджэння. У выніку з 8 наймацнейшых каманд Рэспублікі нашы хлопцы занялі 5-е месца.

На групавым этапе каманда "Бешанковічы" сустрэлася з прадстаўнікамі Брэсцкай вобласці і саступіла з лікам (0:2) затым атрымала перамогу над камандай з Гомельскай

вобласці (1:0) і зноў саступіла камандзе "Мінск-1" з лікам (2:4).

Вынікі турніру:

1 месца - Брэсцкая вобласць

2 месца - Мінская вобласць,

Салігорск

3 месца - Гродзенская

вобласць

4 месца - Мінск-1

5 месца - "Бешанковічы"

Віцебская вобласць

6 месца - Мінск-2

7 месца - Гомельская

вобласць

8 месца - Магілёўская

вобласць

А.Тутэйшы

НАВІНЫ МЕДЫЦЫНЫ

МЕДЫКІ СВЯТКУЮЦЬ ПРАФЕСІЙНАЕ СВЯТА

У Бешанковіцкай раённай бальніцы працуе 385 медработнікаў, у тым ліку 50 дактароў, 2 інтэрны і 166 работнікаў сярэдняга медыцынскага персаналу. Кіруе такой "гаспадаркай" галоўны доктар УАЗ "Бешанковіцкая ЦРБ" Аляксандр Валянцінавіч Керемша.

Ягоны працоўны стаж складае амаль тры дзесяткі гадоў. У бальніцы рэгулярна праводзіцца мадэрнізацыя, закупляецца сучаснае абсталяванне. У стагоддзе камп'ютарызацыі і сучасных тэхналогій нашы медыкі робяць цуды, акцэнт у развіцці галіны зроблены на ўкараненне найноўшых дасягненняў навукі і якасць паслуг, якія прадстаўляюцца, ажыццяўляюцца высока-тэхналагічныя аперацыі. Цяпер ідзе капітальны рамонт стаматалагічнага аддзялення.

Яўген Анатольевіч Лайко – урач-хірург вышэйшай кваліфікацыйнай катэгорыі, "Выдатнік аховы здароўя СССР". За плячыма ў Яўгена Анатольевіча 42 гады стажа, 18 з іх ён узначальваў ЦРБ. Прайшоў усе прыступкі службовай лесвіцы: працаваў на розных пасадах - лекарам-хірургам, загадчыкам хірургічным аддзяленнем, галоўным урачом, а цяпер працуе лекарам-хірургам у паліклініцы і аддзяленні. На кожным з даручаных яму участкаў працы даказвае свой прафесіяналізм, праяўляе арганізатарскія якасці і глыбокія веды ў хірургіі.

Ён патрабавальны да сябе, уважлівы, карыстаецца

заслужаным аўтарытэтам і павагай у насельніцтва раёна і сярод медыцынскіх работнікаў. За высокі прафесіяналізм, значны ўклад ва ўмацаванне і развіццё аховы здароўя рэгіёну напярэдадні прафесійнага свята Яўген Анатольевіч ўдастоены Падзякі старшыні абласнога выканаўчага камітэта.

Ніна Мікалаеўна Кавалёнак мае дыплом з адзнакай аб заканчэнні Віцебскага медыцынскага інстытута і салідны стаж працы, бо пісаць працоўную біяграфію ў ЦРБ Ніна Мікалаеўна пачала ў 1980 годзе на пасадзе ўчастковага ўрача-тэрапеўта. З 1985 па 1991 год была загадчыцай паліклінікі, затым 11 гадоў займала пасаду намесніка галоўнага ўрача па паліклінічнай працы, а з 2002 года па цяперашні час працуе урачом-дэрматавенеролагам.

Ніна Мікалаеўна пастаянна клапаціцца аб павышэнні свайго прафесійнага ўзроўню, валодае высокай працаздольнасцю, нараўне з асноўнымі службовымі абавязкамі выконвае функцыі ўрача-эксперта і рэабілітолага.

Васіль Уладзіміравіч Красоўскі – урач-эндаскапіст. З моманту заканчэння

Віцебскага медыцынскага інстытута (а было гэта ў 1973 годзе) Васілю Уладзіміравічу прыйшлося папрацаваць лекарам-хірургам у ЦРБ, лекарам-траўматолагам ў мэдычнай частцы Аршанскага льнокамбіната і ў паліклініцы ім. У. І. Леніна г. Віцебска, лекарам хуткай дапамогі ў ЦРБ, намеснікам галоўнага лекара па медыцынскім абслугоўванні насельніцтва і нават галоўным урачом райбальніцы.

У кабінце эндаскапіі, дзе вядзе прыём В. В. Красоўскі, укаранены новыя метады даследавання тоўстага кішэчніка, страўніка і бронхаў. Тут выкарыстоўваюць, да прыкладу, відэафібрагастраскоп, які прызначаны для дыягностыкі захворванняў страўнікава-кішачнага тракта, глоткі, стрававода. Апошняя навінка, што з'явілася на ўзбраенні высокакваліфікаванага лекара, - відэафібракалонаскоп, які дапамагае ў даследаванні тоўстага кішачніка.

Едуць да яго на прыём нават з-за межаў раёна і вобласці, паколькі Васіль Уладзіміравіч робіць усё, каб пацыенту было зручна пераносіць малапрыемныя працэдур. Напярэдадні прафесійнага свята стараннасць В. В. Красоўскага заахвочана ганаровай граматай упраўлення аховы здароўя аблвыканкама.

Іна Барысаўна Турава працуе ужо больш за 40 гадоў. Праз рукі педыятра прайшлі сотні

дзетак, яна ўмее знаходзіць падыход да кожнага дзіцяці, выслушаць і паспачуваць. Даць карысную параду. Выпісаць неабходныя лекі і прызначыць лячэбныя працэдур, а калі трэба, то і супакоіць.

Рэгіна Віктараўна Масалова заўсёды правільна і адказна прызначае хворым дыягнастычныя і лячэбныя працэдур. Яна – лекар з вялікім вопытам працы. Педыятрыю яна вывучала ў Навасібірскім медыцынскім інстытуце, не адзін дзясятак гадоў жыла клопатамі сваіх маленькіх пацыентаў. Працавала і загадчыцай дзіцячым аддзяленнем, і раённым педыятрам, і намеснікам галоўнага лекара па сетцы. Пасля выхаду на заслужаны адпачынак не пакінула справу свайго жыцця і ўзялася за не менш складаны раздзел медыцыны - фтызіятрыю.

Выпускніца Беларускага дзяржаўнага медыцынскага ўніверсітэта Святлана Сяргееўна Капусціна прыйшла працаваць у ЦРБ у 2013 годзе ў якасці інтэрна. Па заканчэнні інтэрнатуры атрымала другую кваліфікацыйную катэгорыю, а са жніўня 2014 года Святлане Сяргееўне даверылі ўзначальваць тэрапеўтычнае аддзяленне.

Вольга Юр'еўна Яўсеенка – загадчыца стаматалагічным аддзяленнем, таксама атрымлівала адукацыю ў Беларускім дзяржаўным медыцынскім універсітэце. Яна

на адной з прасёлкавых дарог. Хлапчук, які выйшаў, і адвёў міліцыянтаў да астатніх.

Дзеткі распавялі, што яны пабеглі ў лес, які знаходзіцца недалёк, каб пагуляць. Гуляючы ў хованкі і даганялкі, не заўважылі, як заблудзіліся. Спрабуючы выбрацца, хлопчыкі шмат блыталі сляды - гэта і збіла са следу пошукавую сабаку. Дзеці блукалі па лесе ўсю ноч і толькі пад раніцу ў знямоце спыніліся адпачыць, паведамляе прэс-служба УУС Віцебскага аблвыканкама.

Дзяцей адагрэлі, аказалі неабходную дапамогу і вярнулі да бацькоў. У шпіталізацыі яны не мелі патрэбу.

3 сайта УУС

ЗАБОЙСТВА
Ў ВЁСЦЫ ЗАСОР'Е

7-га чэрвеня ў вёсцы Засор'е Бешанковіцкага раёна ў 02:35 у сваім доме з колата-рэзанымі ранами грудной клеткі знойдзены труп пенсіянера 1935 г.н.

Папярэдне ўстаноўлена,

што яго 6-га чэрвеня ў 20:00 у сварцы, знаходзячыся ў стане алкагольнага ап'янення, штык-нажом забіў жыхар вёскі Сініцы, 1996. г.н., які затрыманы.

3 сайта УУС

А.Людзіна
"Зара"

АБ'ЯВА

• Каб атрымліваць кожны нумар газеты «Крывінка» паведаміце рэдакцыі аб гэтым. Калі не жадаеце атрымліваць газету, то патэлефануйце.

• Калі прачыталі "Крывінку", то калі ласка, перадайце знаёмым.

• Наша газета стала размяшчаецца на партале <http://kamunikat.org>, дзе зацікаўлены грамадзяне могуць яе спампаваць са старонкі: <http://kamnikat.org/kryvinka.html> каталагу "Пэрыёдыка" для далейшага выкарыстання яшчэ да з'яўлення газеты на паперы.

АЗБУКА ПАЛІТАЛОГІІ

ЛІСА І ПРАГНЫЯ МЯДЗВЕДЗІКІ

Беларуская мадэль выглядае ўнікальнай толькі на фоне сваіх заходніх суседзяў. Сучасны этап у развіцці беларускай мадэлі найбольш ёміста перадае слова «цугцванг» — становішча ў шахматах, у якім любы ход вядзе да пагаршэння пазіцыі.

Згодна з Вікіпедыяй, памылка — ненаўмыснае адхіленне ад правільных дзеянняў, учынкаў, думак. Звярнуцца да гэтага паняцця і паставіць яго ў цэнтр чарговай «Азбукі паліталогіі» мяне натхніў артыкул палітолага Уладзіміра Роўды «Чаму Усебеларускі народны сход будзе праводзіцца ў разгар крызісу?», апублікаваны на сайце «Наша думка».

Цытую: «Змена вектара знешняй палітыкі магла б стаць адным з ключавых пытанняў парадку дня Усебеларускага народнага сходу. Але гэтага не адбудзецца. Дадзеная праблема не будзе нават узнятая на гэтым цалкам пустым мерапрыемстве, таму што А. Лукашэнка прывычаіўся вырашаць усе найважнейшыя пытанні развіцця краіны самастойна. Калі б усё адбывалася інакш, дык пры планаванні палітычнага курсу не было б дапушчана столькі шмат грубых памылак: мы б сапраўды даўно жылі зусім у іншай краіне».

Дык вось у чым справа! Аказваецца, беларуская мадэль з усімі яе аўтарытарна-таталітарнымі асаблівасцямі сфармавалася ў выніку чарады кіраўнічых памылак. Г. зн. першапачаткова яе бацькі-заснавальнікі, абапіраючыся на мандат большасці беларусаў, планавалі крочыць у правільным кірунку. Але ў выніку ненаўмысных адхіленняў (памылак) атрымалася тое, што атрымалася.

Але калі гэта так, дык сітуацыю можна выправіць. Усё, што неабходна, гэта, па-першае, прызнанне «вертыкаллю» сваіх памылак і, па-другое, сур'ёзная работа па іх ліквідацыі. Будзем спадзявацца, што на выкананне гэтай праграмы і скіруюць свае намаганні дэлегаты Пятага Усебеларускага народнага сходу.

У імя вышэйшых інтарэсаў дзяржавы

Унікальнасць беларускай мадэлі не варта перабольшваць. Каб зразумець гэту азбучную ісціну, нам варта зрабіць кароткі гістарычны экскурс.

На працягу тысячагоддзяў існавала ў асноўным два тыпы дзяржаўных утварэнняў (калі не лічыць пераходныя). Першы і тыпалагічна больш ранні — усходні. Ён аб'ядноўвае ўсе цывілізацыі па-за Еўропай. Яго сэнс заключаецца ў структуры ўлады-ўласнасці, што на практыцы азначала поўнае дамінаванне ўлады ў дзяржаве (знаёмы выпадак, ці не так?).

У дзяржавах такога тыпу ўсе багачы і здабыткі грамадства знаходзяцца ў фактычнай уласнасці кіраўніка і апарата яго адміністрацыі. «Папракаюць: Лукашэнка прыватызуе Беларусь... Але гэта мая Беларусь. І я баюся, што раптам будзе не так, і ты ўжо нічым не дапаможаш. <...> У мяне, акрамя краіны, нічога няма». Лепшага тлумачэння паняцця «ўлада-ўласнасць», мабыць, і не знайсці.

Права цэнтралізаванага размеркавання рэсурсаў недатыкальнае, а сістэма ўлады арганізавана такім чынам, каб уся моц была канцэнтравана ў руках кіраўніка. «Гэтая канцэнтрацыя, — тлумачыць гісторык Леанід Васільеў, — неабходная для выжывання і ўмацавання соцыуму, што ён інтуітыўна ўсведамляе і, як правіла, супраць усёмагутнасці вярхоўнай улады не пратэстуе».

Вышэйшая ўлада ў гэтай структуры ўсёмагутная, насельніцтва ж знаходзіцца ў статусе бяспраўных падданых, што не адмяняе права на прыватную ўласнасць. Аднак у любы момант яна можа быць канфіскавана ўладай у імя

вышэйшых інтарэсаў дзяржавы і яе вярхоўнага кіраўніка.

«Кажуць: «Лукашэнка баіцца прыватніка і прыватнай уласнасці — гэта пагроза ўладзе». Ды хопіць вам... 3 любым прыватнікам значна прасцей працаваць, чым з дзяржаўным прадпрыемствам». На чым заснавана такая ўпэўненасць адзінага палітыка (АП)? Адказ відавочны: «Яму (прыватніку) скажы — ён зробіць. Таму што, па вялікім рахунку, рызык у адваротным выпадку страціць сваю ўласнасць...»

Сэнс улады-ўласнасці відавочны: чалавек дзеля дзяржавы, г.зн. дзеля тых, хто займае ў кіраванні камандныя пасады.

Але чаму такі прынцып арганізацыі існаваў на працягу тысячагоддзяў? Усё вельмі проста: безагносальнасці вяртала б лёгкай здабычай для любога гвалтаўніка, пачынаючы ад ордаў качэўнікаў і заканчваючы суседнімі дзяржавамі. Але за ўсё ў гэтым жыцці даводзіцца плаціць. За моц «моцнай дзяржавы» насельніцтву на працягу тысячагоддзяў даводзілася расплачвацца пагалоўным рабствам.

Падтрымала 58,3%, не падтрымала 17,6%

Другі тып дзяржаўнага ўтварэння — заходні, антычна-буржуазны. Яго радзіма — антычная Грэцыя, а базавы інстытут — поліс. Цэнтр поліса — горад з адміністрацыйнымі і культавымі будынкамі. Зямлі вакол — надзелы грамадзян, паўнапраўных чальцоў гарадской грамады гэтага поліса. Тут няма падданых і ўладара.

Грамадства раўнапраўных грамадзян само выбірае магістрат з грамадзян, якія часова займаюць пасады і пераабіраюцца. Яно ж пад кіраўніцтвам найбольш выбітных сваіх прадстаўнікоў стварае законы, арганізуе суд і будзе грамадскія збудаванні.

Зразумела, ёсць бяспраўныя рабы і чужаземцы-чужынцы. Грамадства пярэстае і няроўнае,

але аснова яго — грамадзяне, ад якіх залежыць выбарная ўлада. Гэта структура грамадзянскай супольнасці. Тут дзяржава дзеля чалавека.

Перакос сучаснай беларускай дзяржавы ў бок першага тыпу відавочны. Але так было не заўсёды. Прыхільнікі еўрапейскага выбару любяць спасылацца на Вялікае Княства Літоўскае. Безумоўна, яно было часткай заходняга свету, у якім адносіны паміж васаламі і сеньёрамі мелі на ўвазе дамову з наяўнасцю правоў у абодвух бакоў. Тут дарэчы будзе прыгадаць і сістэму самакіравання гарадоў. Ратушы на цэнтральных плошчах — жывыя сведкі слаўнага еўрапейскага мінулага.

Чаму ў 1795 годзе пад еўрапейскай гісторыяй была праведзена тлустая рыса — асобная тэма. Але сёння мы маем грамадства, якое 24 лістапада 1996 года на рэспубліканскім рэфэрэндуме адмовілася выбіраць кіраўнікоў мясцовай улады. За абранне прагаласавала 28,14%, супраць — 69,92% (ад колькасці тых, хто прыняў удзел у галасаванні).

Мне запярэчаць, што другі канстытуцыйны рэфэрэндум быў адзначаны дэбютам Лідзіі Ярмошынай у якасці кіраўніка ЦВК, таму ўспрымаць афіцыйныя

вынікі галасавання варта з пэўнай доляй скептыцызму. Пярэчанне прымаецца. Аднак я нешта не ўгадаю масавых пратэстаў з нагоды вынікаў рэфэрэндуму, а праведзенае ў чэрвені 1997 года апытанне НІСЭПД паказала, што праект Канстытуцыі ў рэдакцыі АП падтрымалі 58,3% беларусаў, не падтрымалі — толькі 17,6%, пры 24,1% тых, хто не прыняў удзелу ў галасаванні.

Важна разумець, што першы тып дзяржаўнасці («загадны») трымаецца на падтрымцы мас знізу, а не на ўладзе эліты. І калі разбурыць такую ўладу, дык вынікам разбурэння зусім не абавязкова стане ўсталяванне дэмакратыі заходняга ўзору. У пачатку 90-х гадоў мы мелі магчымасць назіраць і працэс разбурэння, і наступную за ім рэгенерацыю заходняга тыпу дзяржавы.

Зноў звернемся па дапамогу да гісторыка Леаніда Васільева: «Выхоўваць трэба, у першую чаргу, масы, а не эліту. Я хачу нагадаць казку пра двух прагных мядзведзікаў (якія дзялілі пароху галоўку сыру і ў пасрэднікі ўзялі лісу). З гэтай казкі відаць, што выхаванне трэба пачынаць не з лісы, а з мядзведзікаў».

(скарочана)

Сяргей Нікалюк
«Новы час»

НАША ВЛАСТЬ

ЧЕМУ ТАК И НЕ СМОГ НАУЧИТЬСЯ ЛУКАШЕНКО

«Скажите, где наши недостатки, и мы исправимся». Такое обещание Александр Лукашенко дал вице-президенту Всемирного банка. «Салідарнасць» решила вспомнить, чему еще обещал, но так и не смог, научиться Лукашенко.

Общаясь с представителем Всемирного банка, Александр Лукашенко был самалюбезностью, рассыпаясь в комплиментах и обещая выполнить все рекомендации. Что, впрочем, неудивительно, учитывая острую необходимость белорусского руководства в деньгах.

— Я хотел бы, чтобы вы мне сказали, где наши недостатки, и мы обязательно исправим ситуацию, — заявил глава Беларуси. — Поскольку ваше финансирование, особенно в этой ситуации, дает возможность тысячам людей иметь работу и создавать прекрасные объекты. Опыт сотрудничества с вами — открытый, принципиальный — является для нас определенной школой.

Какие уроки преподает Всемирный Банк Александру

Лукашенко, пока неизвестно, но то, что ученик ему попался не самый способный — факт. Судите сами.

Как обещал научиться соблюдать права человека

Еще в 2010 году Александр Лукашенко пообещал научиться у европейцев соблюдению прав человека:

— Нас начали сразу же обвинять по правам человека и прочее... Что-то не нравится, но я им всегда говорю при встрече: «Вы нам говорите, мы хорошие ученики, если видите, что мы что-то не так делаем, вы нам подскажите». Не понукайте, скажите, — заявил он на VI съезде Федерации профсоюзов Беларуси.

Прошло 6 лет. За это время практически полные сроки успели отмотать отправленные за решетку политзаключенные.

Чтобы оценить, какие уроки усвоил «хороший ученик» Александр Лукашенко, достаточно посмотреть на то количество судов, которые чуть ли не ежедневно проходят в Беларуси в отношении общественных активистов. Согласно отчету спецдокладчика ООН по ситуации в Беларуси Миклоша Харасты, «ситуация с правами человека в Беларуси не изменилась».

Кстати, Беларусь по-прежнему остается единственной страной в Европе и на постсоветском пространстве, где до сих пор применяется смертная казнь.

Как обещал научиться у американцев поднимать уровень жизни народа

Очевидно решив, что уже усвоил уроки в сфере бизнеса, глава Беларуси решил замахнуться на большее. Встречаясь в 2015 году с американскими конгрессменами, Лукашенко попросил их снова высказать свои предложения и замечания. — Мы не любим, когда

нас толкают в спину, мы никогда не согласимся с тем, когда нам навязывают силой какую-то волю. Но мы хорошие ученики. Если вы нам предложите варианты, которые будут продвигать нашу страну к суверенитету, большей независимости, если вы нам предложите варианты, которые будут улучшать жизнь белорусского народа, мы будем вам очень благодарны и немедленно возьмем их на вооружение, — заявил тогда Лукашенко.

Но то ли американцы чего-то не того насоветовали белорусскому президенту, то ли опять ученик оказался не очень способный, но с тех пор уровень жизни белорусов не то, что не приблизился к американскому, а снизился даже по отношению к собственным недавним показателям. Количество семей, живущих за чертой бедности, неумолимо растет, зарплата снижается, а власти только и делают, что рекомендуют белорусам «потуже затягивать

пояс».

Как обещал научиться у европейцев «всему»

Об этом он заявил в интервью французской газете «Фигаро» в 2010 году.

— Мы больше чем разочарованы. Мы вообще порой не понимаем, чего хочет Европейский союз, — удивлялся тогда Лукашенко и добавлял: — Мы хорошие ученики, мы готовы у вас учиться всему тому, что соответствует интересам белорусского народа, и тому, что не создает проблем нашим соседям, то есть Европейскому союзу, Украине, России, другим народам мира. Мы готовы в этом направлении учиться у вас.

И снова провал. Вобщем, сучебой у Александра Лукашенко пока выходит не очень. Единственное, чему он научился за все это время, это давать обещания. Жаль только, подкрепить их реальными действиями пока не получается.

(скарочана)

Павел Дмитриев
gazetaby.com

ФЭНОМЭН СПРАВЫ ГАННЫ ШАРЭЙКІ ЯК ІЛЮСТРАЦЫЯ АБСУРДУ

Звычайна, гучныя судовыя працэсы канчаюцца прысудам. Пасьля чаго адбываецца тое, што можна перадаць назвай старога італьянскага фільму «Сьледзтва закончана, забудзьце». У справе дырэктаркі Віцебскай птушкафабрыкі і чальца Савету Рэспублікі Ганны Шарэйкі ўсё адбываецца з дакладнасьцю наадварот.

Вызваленьне з-пад варты ператварыла яе на кароткі час у галоўную мэдычную пэрсону. Спачатку яна дала дзіўны камэнтар, у якім дзякавала сваім крыўдзіцелям, што выклікала вялікі рэзананс у сацыяльных сетках. Потым гэтую жанчыну сустрэлі як гераіню на яе фабрыцы. Савет Рэспублікі датэрмінова перапыніў паўнамоцтвы Ганны Шарэйкі. І адначасова Віцебскі аблвыканкам прызначыў яе дырэктаркай той самай Віцебскай птушкафабрыкі.

Судовы працэс над Ганнай Шарэйкай і яе паплечнікамі ўнікальны ў некалькіх аспэктах. Хоць падобныя гучныя працэсы ў Беларусі ня рэдкасьць, а хутчэй, правіла, аднак па ступені абсурднасьці гэтая драматычная гісторыя стаіць асобна.

Апошнім часам крымінальны перасьлед ідзе па адпрацаванай схеме: буйнога бізнэсоўца, дырэктара дзяржпрадпрыемства ці чыноўніка садзяць за краты і прапануюць зьдзелку: прызнай віну, заплаці выкуп і выходзь на свабоду. Бо беларускія суды апраўдальных прысудаў практычна не выносяць, і гэта не залежыць ад рэальнай віны чалавека. Большасьць прымаюць прапанаваную зьдзелку, пра што сьведчаць прыклады прадпрымальніка Віктара Пракапені ці спартовага журналіста і чыноўніка Ўладзімера Беражкова. Ганна Шарэйка і яе паплечнікі (за адным выключэньнем) адмовіліся ад зьдзелкі, настойвалі на сваёй невінаватасьці. Таму адсядзелі два гады.

Крымінальная справа настолькі была прыдуманай і развалілася ў судзе, што нават пракурор быў вымушаны прызнаць: матэрыяльных стратаў прадпрыемству гэтыя людзі не нанеслі. Але, на ягоную думку, і гэта першы абсурд, нанеслі страты дзяржаўным і грамадзкім інтарэсам. Што выглядала вельмі дзіўна. Гэта як? Але апраўдаць гэтых людзей суд ня мог паводле вызначэньня, бо, як вядома, «нашы органы не памыляюцца». Таму прыдумалі амністыю і вызвалілі ў зале суду.

Пасьля арышту кіраўніцтва Віцебскай птушкафабрыкі на чале з дырэктаркай спраўная, прыбытковая птушкафабрыка адразу выявілася стратнай. І навошта было марынаваць два гады людзей у турме, калі, як высветлілася, матэрыяльных стратаў прадпрыемству гэтыя людзі не нанеслі? Каб і хацеў наглядна прадэманстраваць заганнасьць і абсурднасьць існай сыстэмы, дык лепшай ілюстрацыяй не прыдумаеш.

Зьдзівіла актыўная падтрымка дырэктаркі работнікамі птушкафабрыкі. Звычайна беларусы ня любяць начальства. І калі Лукашэнка ганьбіць і садзіць у турму чыноўнікаў і дырэктараў, тогэта заўсёды сустракае даволі масавую падтрымку грамадзтва. А ў дадзеным выпадку атрымалася ўсё наадварот. Апальную дырэктарку калектыў падтрымаў, людзі прыяжджалі на суд, каб выказаць ёй сваё спачуваньне. А пасьля вызваленьня яе ўрачыста сустрэлі на роднай фабрыцы як гераіню. Гэта зусім

новая зьява для Беларусі. І яна сьведчыць пра тое, што давер грамадзтва да дзяржаўных інстытутаў, у прыватнасьці, да сыстэмы правасудзьдзя, спадае.

Яшчэ адзін абсурд. Ганну Шарэйку вярнулі на старую пасаду, то бок яна зноў стала дырэктарам той самай Віцебскай птушкафабрыкі, падчас кіраваньня якой яна, нібыта, нанесла страты дзяржаўным і грамадзкім інтарэсам. Маўляў, няхай і далей наносіць тыя ж страты? Ці так завулявана ўлады прызналі сваю памылку? Шукаць лёгіку ў абсурднай сыстэме — справа няўдзячная.

І самы апошні парадокс, ці, можа, таксама абсурд. Адразу пасьля вызваленьня ў зале суду Ганна Шарэйка, на першы погляд, вельмі дзіўным чынам пракамэнтавала ўсю гэтую трагічную гісторыю, якая зь ёй здарылася. Яна дзякавала тым, хто яе засадзіў у турму — суду, работнікам СІЗА, дзяржаве за тое, што сочаць за парадкам:

«Я ўвесь час спадзявалася на справядлівасьць. На жаль, не зусім так, але і за гэта дзякуй. Больш ці менш, але ўсё роўна разабраліся і нас адпусьцілі... Правяралі, але яны і павінны былі правяраць. А як па-іншаму? Я разумею тую заклалочанасьць дзяржавы, якая хоча, каб усюды быў парадак. Калі што — потым разьбіраюцца. І па справе Мальцава таксама разабраліся. Нашы органы нельга ашукаць. Я вельмі ўдзячная гэтаму СІЗА за тое, што яны ставяцца да ўсіх аднолькава. Я павінна сказаць дзякуй за тое сваё затрыманьне. Нічога, гэта для нас таксама нейкі ўрок, загартуюка. Людзі, якія моцныя па жыцьці, не становяцца слабейшыя ў такіх месцах. Толькі мацнейшымі: яшчэ больш гартуюцца і больш хочуць працаваць, прыносіць карысьць».

Усё гэта было сказана шчыра. Перад намі проста клясыка таталітарнай сьвядомасьці, таталітарнай псыхалёгіі. І цяпер я больш разумею тых людзей, якія, прасядзеўшы 20 гадоў у сталінскіх лягерах, дзякавалі партыі і ўраду, ці тых, хто перад расстрэлам крычаў: «Няхай жыве Сталін!». Дасюль гісторыкі спрабуюць разгадаць загадку, чаму старыя бальшавікі падчас судовых працэсаў 1930-х гадоў прызнаваліся, што яны шпіёны і інш. Справа ня толькі ў тым, што іх катаваньнямі прымусілі так рабіць. Гэтых людзей яшчэ і ўпэўнілі, што так патрэбна партыі. І яны пагадзіліся.

Таталітарная ідэалёгія грунтуецца на кульце дзяржавы, звышмагутных, звышмудрых дзяржаўных інстытутаў, апэляцыі да дзяржаўнай неабходнасьці, захапленьні ад духоўнага зьліцця з уладай. У рамках такой сыстэмы каштоўнасьцяў чалавек зьяўляецца толькі шрубкай. Неабходны яе элемент — самаахвярнасьць.

Мы проста недаацэньваем, як глыбока такая псыхалёгія пануе ў асяродзьдзі чыноўнікаў.

Адна з адметнасьцяў беларускай намэнклятуры палягае ў тым, што яна і раней была шырасавецкая. Ірэшткі гэтай псыхалёгіі мы назіраем цяпер. Узгадаем, як віцэ-прэм’ер Натальля Качанавя на пытаньне пра нізкія заробкі бюджэтнікаў адказала, што яны ж «гасударавы людзі». У тым сэнсе, што найперш яны павінны думаць пра інтарэсы дзяржавы, а не пра ўласны заробкі.

А Ганну Шарэйку па-чалавечы шкада. Два гады, выкрасьленыя з жыцьця, ды яшчэ з публічнай ганьбай, проста так, зь дзяржаўнай мэтазгоднасьці.

Валер Карбалевіч
“Радые Свабода”

У СУСЕДЗЬЯЎ

КАК ИЗМЕНИЛАСЬ УКРАИНА ЗА ПОСЛЕДНИЕ ДВА ГОДА

Многие белорусы по-прежнему узнают о событиях в Украине через призму российских и белорусских телеканалов, которые настойчиво транслируют атмосферу «бардака», который якобы только и происходит в соседней стране.

Справедливости ради, «Салідарнасьць» публикует подборку некоторых любопытных изменений, которые произошли в Украине за последние два года и на которые белорусским чиновникам, как минимум, стоит обратить внимание.

1. «Новая полиция» на велосипедах
За полтора года в Украине произошла реформа местной милиции, которая считалась одной из самых коррумпированных в СНГ. С помощью нее с дорог пресловутых «гаишников» и заменили их вежливыми и улыбчивыми «новыми полицейскими».

В чем секрет успеха? Новую патрульную службу создавали с нуля и через открытый конкурс: новым сотрудникам гарантировали высокую зарплату (около 500 долларов), оснастили их новым оборудованием, а также портативными видеокамерами, которые онлайн контролируют каждый шаг полицейского. Теперь у местной полиции совершенно новая философия — это, в первую очередь, сервисная служба, которая должна помогать людям.

Кстати, совсем недавно на улицах украинских городов появились еще и велосипеды — они будут следить за порядком в парках и зонах отдыха.

2. Государственные закупки «на миллиард»

К началу 2017 года абсолютно все государственные закупки в Украине переведут в электронный формат. Для этого местные волонтеры при поддержке Евросоюза создали специальную систему Prozorro, которая позволяет отслеживать, насколько эффективно была потрачена каждая гривна.

По мнению экспертов, система позволяет экономить 15-20% государственных средств. По прогнозам, это даст бюджету около 2 миллиардов долларов экономии в год.

3. Электронное правительство
Еще один перспективный украинский проект iGov позволяет удаленно получить более 300 административных услуг — например, оформить помощь по уходу за ребенком или зарегистрировать автомобиль, не выходя из дома.

Это первая ступенька создаваемой в Украине системы электронного правительства. Ожидается, что через несколько лет все граждане получат так называемый электронный профиль гражданина — с помощью него возможно будет получить любую необходимую услугу в формате онлайн.

Кстати, есть еще один интересный украинский проект, который совсем не помешал бы Беларуси. Например, одна из местных онлайн-площадок «Слово и дело» ведет постоянный подсчет

обещаний политиков! Зеленым цветом отмечаются выполненные, а красным — невыполненные. Мол, выводы делайте сами. Вот вам и «пятьдесят оттенков красного», которые, правда, может увидеть любой желающий.

4. «Бентли» и виллы — в открытом доступе

Весной-2016 всех украинских чиновников обязали подавать электронные декларации. Новые изменения в законодательстве предусматривают — если слуга народа вдруг «забыл» указать роскошный автомобиль или дорогую недвижимость, ему грозит уголовная ответственность.

Чтобы ловить нечестных чиновников было проще, в Украине сделали публичным доступ к реестрам недвижимости и транспортных средств, чтобы буквально каждый гражданин мог проверить, а правильно ли тот или иной чиновник заполнил свою декларацию?

Такое нововведение также неплохо было бы применить в Беларуси, где об элитных коттеджах бывших чиновников люди узнают лишь случайно.

5. Судьи и прокуроры идут под суд

В конце прошлого года в Украине заработал новый правоохранительный орган — Антикоррупционное бюро. Его цель — находить взяточников среди высокопоставленных чиновников. Его создавали при поддержке американского ФБР, а сотрудников набирали через открытый конкурс на высокую зарплату от 1-1,5 тысяч долларов. Результат не заставил себя ждать — новые детективы уже

задержали, к примеру, более десятка судей и прокуроров, которых удалось поймать на взятках с поличным.

Напомним, что в Беларуси судьи оказались на скамье подсудимых лишь один раз за более чем двадцать лет.

6. Убыточные предприятия — на откуп иностранцам

Пока белорусы думают, что делать с убыточными крупными государственными предприятиями, в Украине, кажется, уже нашли способ сделать их более успешными, привлекая иностранных антикризисных менеджеров.

Так с мая украинскую железную дорогу возглавил поляк Войцех Бальчун, который в свое время был президентом железнодорожного оператора PKP Cargo. Интересно, что зарплата менеджера составит от 30 до 50 тысяч долларов в месяц.

7. Декоммунизация

Украина, по примеру стран Балтии, стремительно избавляется от советского «наследия». За последние месяцы были переименованы около 900 населенных пунктов, несколько тысяч улиц, а также демонтированы сотни памятников коммунистическим деятелям.

Ожидается, что позже их перенесут в Музей тоталитарного прошлого, который откроется в Киеве. Что ж, наверное, в этом есть смысл — ведь, как замечают эксперты, окружение каждого народа сильно влияет на его ментальность.

Евгений Федоров
gazetaby.com